

Virksomhetsplan 2025

Utskarpen barne- og ungdomsskole

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	3
1.1 Formål.....	3
1.2 Organisering	4
1.3 Arbeidsmiljø	4
2. Forutsetninger for drift	7
2.1 Budsjett	7
2.2 Sykefravær.....	7
2.3 Demografiutvikling	8
2.4 Deltakelse i skolefritidsordning.....	8
2.5 Uteområdet	9
3. Undersøkelser og resultater.....	10
3.1 Resultater fra Elevundersøkelsen	10
3.2 Resultater fra nasjonale prøver.....	10
4. Styringskort	11
5. Skole- og kvalitetsutvikling.....	11
5.1 Utfordringer og satsingsområder.....	11
5.1.1 Språkløyper og leseplan	11
5.1.2 Klasseledelse og læringsmiljø.....	12
5.1.3 Tilpasset opplæring og tidlig innsats.....	13
5.1.4 Tverrfaglige tema	14
5.1.5 Kunstig intelligens	15
5.2 Tiltak skole- og kvalitetsutvikling	15
6. Koblinger til sentralt planverk	16
7. Kilder.....	17

1. Innledning

Virksomhetsplanen for Utskarpen barne- og ungdomsskole skal beskrive formål, ambisjoner og organisering. Virksomhetsplanen redegjør for læringsmiljø, resultater fra elevundersøkelsen og nasjonale prøver som ikke er unntatt offentligheten, og beskriver skolens satsings- og utviklingsområder.

Sentrale styringsdokument for virksomhetsplanen er kommuneplanens samfunnsdel, budsjett- og økonomiplan, virksomhetsplaner for oppvekst og kultur og virksomhetsplan for skoleavdelingen i Rana kommune. Rektor rapporterer om måloppnåelse og resultater til skolesjef.

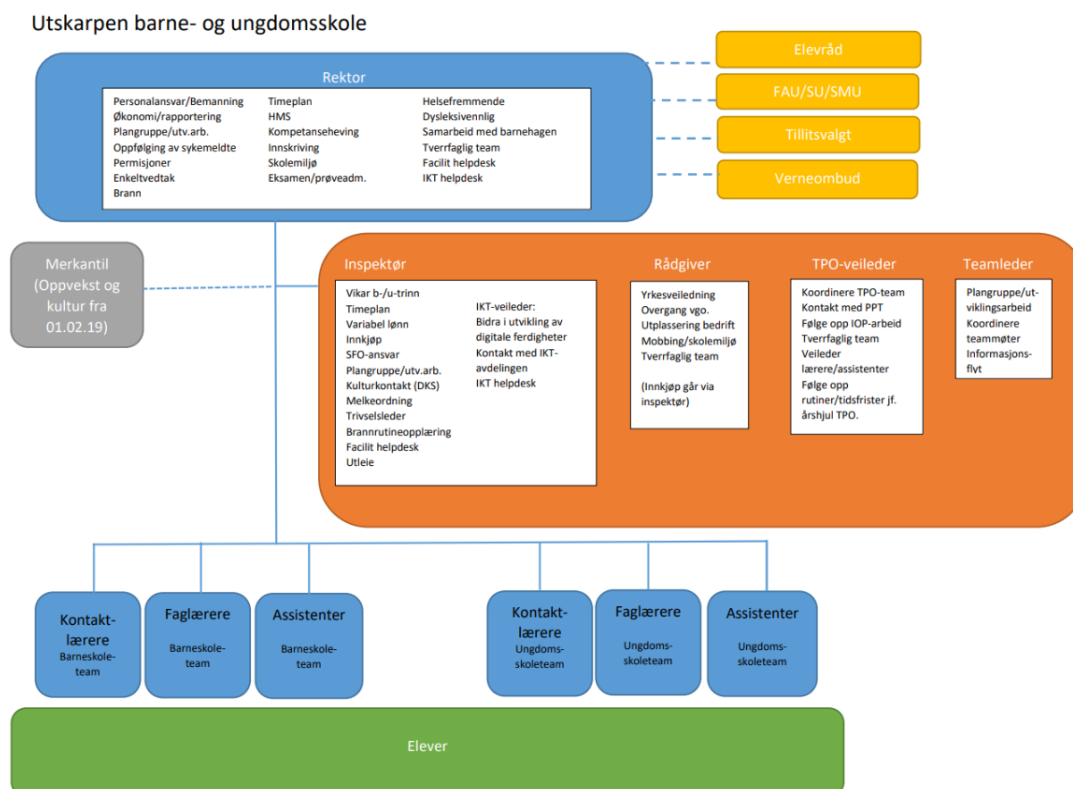
1.1 Formål

Utskarpen barne- og ungdomsskole er en kombinertskole (1.-10.trinn). Skoleåret 2024/2025 er det 72 elever og 16 ansatte. Skolen ligger i utkanten av Rana kommune omgitt av fjell og fjord og en fantastisk natur. Skolen ble renoverert i 2014 og har, som eneste skole i Rana, eget svømmebasseng.

Skolen arbeider for at alle elevene skal ha et godt og inkluderende læringsmiljø. Elever som har behov for det, skal få hjelp tidlig slik at de får utviklet sitt potensial. Skolens ansatte jobber kontinuerlig med kompetanseutvikling for at vi skal klare å gi alle elevene det de trenger for å lykkes i opplæringen. Utskarpen barne- og ungdomsskoles tilbud til elevene er et viktig bidrag for å sikre gode oppvekstvilkår i distriktet.

1.2 Organisering

1.3 Arbeidsmiljø

Ved Utskarpen barne- og ungdomsskole har vi et godt arbeidsmiljø. Dette bekreftes av nylig gjennomført 10-faktorundersøkelse november 2024, og gjennomførte medarbeidersamtaler i januar og februar 2025.

2290 Utskarpen barne- og ungdomsskole

Oversikt og sammenligning av alle faktorer.

Tabellen viser resultater for valgt enhet, landssnittet for tjenestetype og landssnitt generelt.

Faktor	2290 Utskarpen barne- og ungdomsskole	Rana	Skole, barnetrinn	Norge
1. Indre motivasjon	4.3	4.0	4.0	4.0
2. Mestringstro	4.1	4.0	4.1	4.1
3. Autonomi	4.4	4.0	4.1	4.1
4. Bruk av kompetanse	4.1	3.9	3.9	4.0
5. Mestringsorientert ledelse	4.3	3.7	3.8	3.8
6. Rolleklarhet	4.4	3.9	4.0	4.0
7. Relevant kompetanseutvikling	3.5	3.3	3.3	3.5
8. Fleksibilitetsvilje	4.3	4.1	4.1	4.2
9. Mestringsklima	4.5	3.9	4.0	3.9
10. Prososial motivasjon	4.7	4.4	4.4	4.4

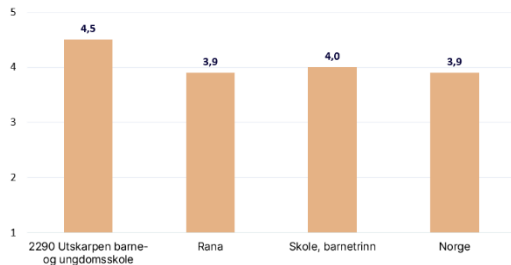
Vi er mest fornøyde med faktorene 9 *Mestringsklima* og 10 *Prososial motivasjon*.

FAKTOR 9: MESTRINGSKLIMA

Definisjon: I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.

Gjennomsnittsskår

Eksempel på måleindikator

«I min avdeling/ arbeidsgruppe blir medarbeiderne oppmuntret til å samarbeide og utveksle tanker og ideer.»

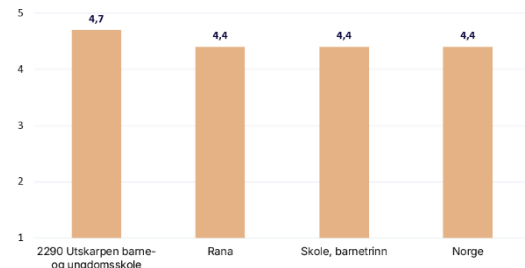
Vi har kultur for å samarbeide og gjøre hverandre gode. Vi vil hverandre vel og føler oss som ett lag. Vi har avsatt tid til samarbeid. Vi har små team, vi deler erfaringer og hjelper hverandre med utfordringer.

FAKTOR 10: PROSOSIAL MOTIVASJON

Definisjon: Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

Gjennomsnittsskår

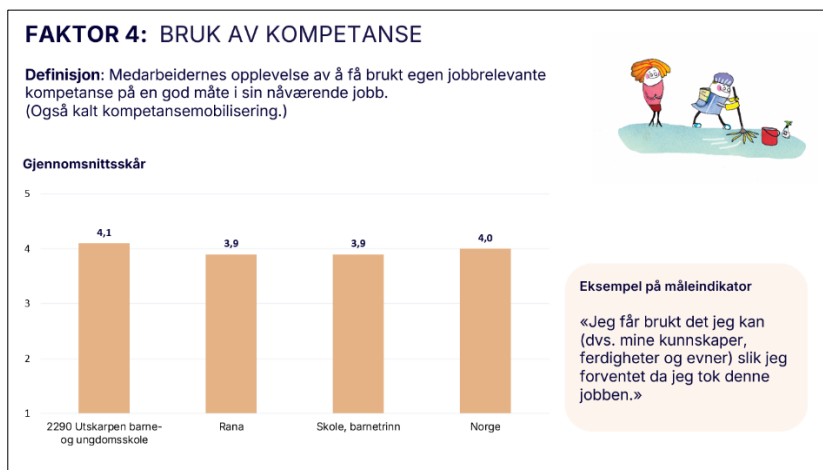

Eksempel på måleindikator

«Det er viktig for meg å kunne jobbe med noe som er til nytte for andre.»

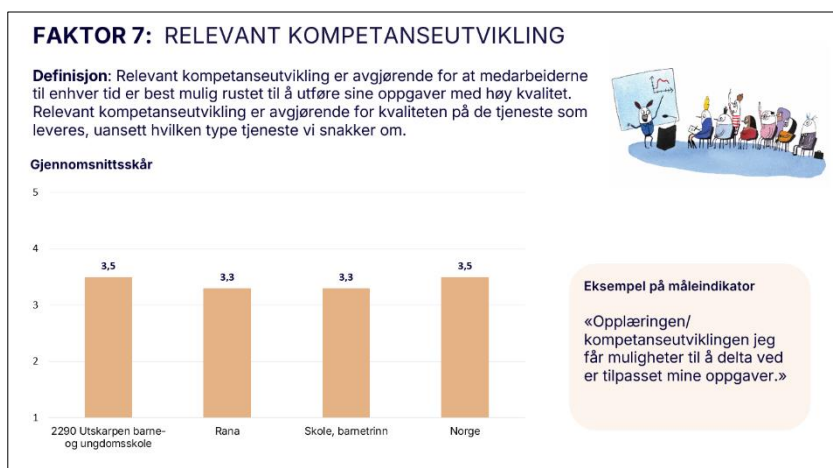
Vi ønsker å bidra til at både ansatte og elever lykkes. Vi er et personale som består av mange ja-mennesker. Vi ser nytten av faglige refleksjoner slik at vi drar i samme retning.

Vi ønsker å forbedre skåren på faktorene 4 *Bruk av kompetanse* og 7 *Relevant kompetanseutvikling*. Dette er de samme to faktorene som vi ønsket å forbedre etter forrige 10-faktorundersøkelse i 2022. Siden forrige undersøkelse har vi gått litt opp i skåren på *Bruk av kompetanse* (+0,1), men litt ned i skåren på *Relevant kompetanseutvikling* (-0,3).

Etter 10-faktorundersøkelsen i 2022 hadde vi følgende plan for hvordan faktor 4 skulle forbedres:

- Vi arbeider mye med relasjoner, både elev-elev og lærer-elev
- Scenariotrening for å bli bedre på håndtering av utageringer fra elever
- Vi oppfordrer fagarbeidere til å være mer synlige i undervisningssituasjonen, fortelle det de kan og vise sin kompetanse
- Vi arrangerer temadager der ansatte får brukt sin kompetanse på tvers av fag

Etter 10-faktorundersøkelsen i 2022 hadde vi følgende plan for hvordan faktor 7 skulle forbedres:

- Vi utvikler kompetanse som er relevant for våre oppgaver gjennom skolebasert kompetanseutvikling. Se våre satsingsområder i kapittel 6.
- Det tilbys videreutdanning ut fra skolens behov og ansattes ønsker (udir)
- Vi deltar på aktuelle nettverk så lenge det ikke går ut over forsvarlig drift
- Skolen kjøper jevnlig inn aktuell faglitteratur
- Lærerne har ubunden arbeidstid som bl.a. skal brukes til faglig ajourføring (jf. SFS 2213)

Denne gangen har vi gjort et grundigere arbeid i personalet og fulgt trinnene i oppfølgingsplanen for 10-faktorundersøkelsen. Vi har beskrevet kjennetegn på god praksis (glansbildet): hvordan det ser ut hos oss når vi opplever å få brukt vår egen kompetanse, og hvordan det ser ut hos oss når vi utvikler kompetanse som er relevant for våre oppgaver. Vi har også satt opp konkrete tiltak med ansvarlig og gjennomføringsfrist.

Tiltak med utgangspunkt i målene						
Mål faktor 7 – Relevant kompetanse-utvikling	Konkrete kjennetegn på god praksis - hva er det vi ser/gjør?			Tiltak	Ansvar	Frist
Vi utvikler kompetanse som er relevant for våre oppgaver	Medarbeiderne	Leder	Organisasjonen			
	Vi får delta på kurs, videreutdanning og nettverk.			Kartlegge behov opp mot skolens satsingsområder	Ledelsen	Mars
				Tilgjengelige vikarer	Skoleeier	Kontinuerlig
				Teamene ser på mulige løsninger for å lette driften	Teamleder	Kontinuerlig
	Vi har en delingskultur og vi har gode refleksjonssamtaler, både formelle og uformelle.			Timeplanfestet tid til intern kompetansedeling, f.eks. 2 fellesøkter høst og 2 fellesøkter vår. Vi trenger en påminnelse og vi må trene på å gjøre det.	Ledelsen	August
	Vi har lav terskel for å be om råd eller hjelp.			Vi har det som fast punkt på teammøter.	Teamledere	Kontinuerlig
		Leder legger til rette for deling og felles refleksjon.		Det settes av tid i fellestid	Ledelsen	

Figur 1 Utklipp fra tiltaksplanen etter arbeidet med 10-faktorundersøkelsen

2. Forutsetninger for drift

2.1 Budsjett

Utskarpen barne- og ungdomsskole har 16 ansatte fordelt på 14,95 årsverk. Skolen har et budsjett for 2025 på 10 465 000 kroner. Dette er et nedtrekk på 8,8 % sammenlignet med regulert budsjett for 2024. Budsjettet gir ikke mulighet for forsvarlig drift gjennom 2025. Skolesjef er orientert om konsekvensene.

2.2 Sykefravær

Vi har, over år, hatt et høyt sykefravær og jobbet mye med å få det redusert. Sykefraværet for 2024 ble 6,12 %. (1,38 % egenmeldinger og 4,74 % sykemeldinger.) Det må vi si oss fornøyd med.

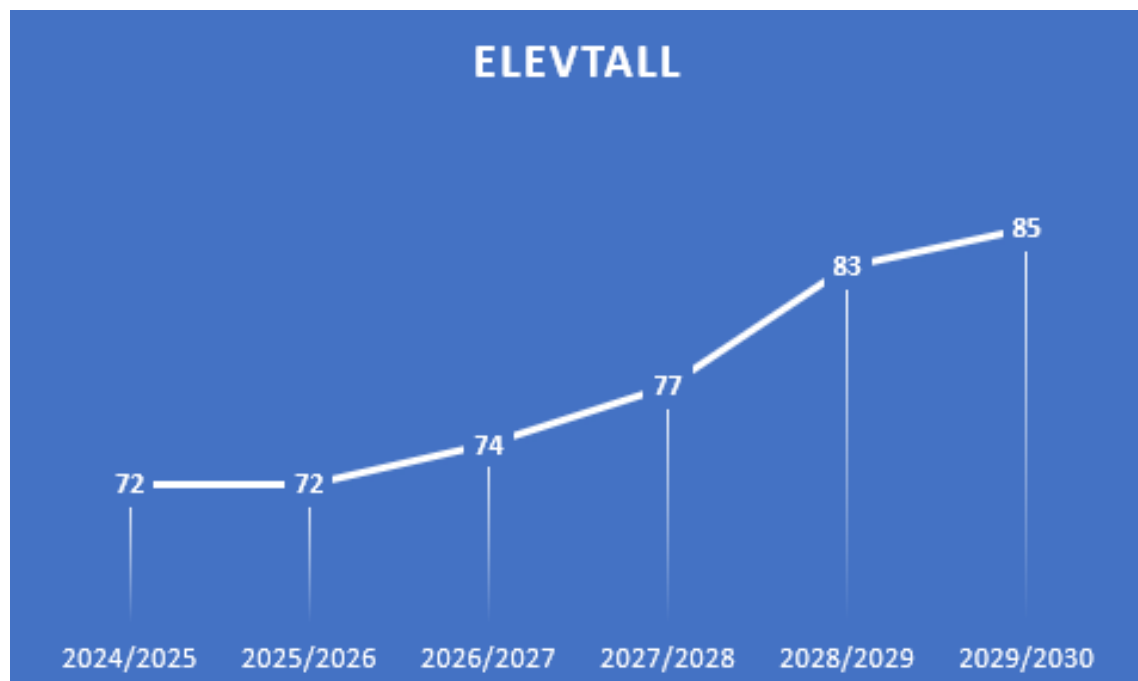
Selv om sykefraværet er relativt lavt, har vi også annen type fravær som f.eks. avspaseringer/ferier, møter/kurs/eksamensdager, syke barn og permisjoner. I 2024 utgjorde dette 105 heldagsfravær, som altså kommer i tillegg til sykefraværet på 202 hele dager. Til sammenligning er ett skoleår på 190 dager.

Det er utfordrende for et lite kollegium når mange er borte samtidig, da vi har få ansatte å fordele arbeidsoppgaver på. Det fører til merbelastning på de ansatte som er på jobb. På tross av dette er det høy grad av trivsel i personalet ved skolen.

2.3 Demografiutvikling

Skoleåret 2024/2025 har vi 72 elever ved Utskarpen barne- og ungdomsskole.

Slik ser prognosene ut for elevtallsutviklingen de neste skoleårene. Tallene er basert på barnetall i Utskarpen barnehage, så dette er helt reelle tall for de neste 5 årene:

2.4 Deltakelse i skolefritidsordning

Utskarpen barne- og ungdomsskole har skolefritidsordning (SFO) fra kl. 7.00 til kl. 16.30 alle skoledager. Vi har ikke SFO i skoleferier og på skolefrie dager. Hvis noen har behov for SFO-plass disse dagene, gjør vi avtale med SFO på Båsmo barneskole. Utskarpen SFO har pr. dags dato god kapasitet og kan innvilge søknad om plass relativt raskt.

Det er gratis kjernetid for elever på 1.-3.trinn. Elevene med gratis kjernetid kan være på SFO etter skoletid og fram til kl. 15.45 hver dag. Da gratis kjernetid ble innført høsten 2022, førte det til en merkbar økning av elever på SFO. Økning i antall elever på SFO har vært positivt for lek og sosialt samspill.

	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
Totalt antall elever på 1.-4.trinn	33	27	36	39	36	35
Antall elever på SFO	1	3	6	15	19	22
Antall elever som benytter gratis kjernetid				5	8	17
Andel som benytter SFO i % av totalt antall elever	3,0 %	11,1 %	16,7 %	38,5 %	52,8 %	62,9 %

Leken står sentralt i vår SFO. Vi legger opp til valgfrihet mellom voksenstyrte- og frie barnestyrte aktiviteter. Vårt fokus er at SFO-tid er barnas fritid og de skal oppleve frihet til å velge den aktiviteten de vil og har lyst til å være med på. Vi har et unikt uteområde som er i daglig bruk til lek og aktiviteter. Vi har god kommunikasjon med foresatte i hentesituasjoner og gjennom VFS. Vi utarbeider 2-måneders aktivitetsplaner som sendes ut til foresatte for å vise noe av innholdet i SFO. Vi gjennomfører årlige trivselsundersøkelser og fra våren 2025 tar vi i bruk Klassesetrvsel som verktøy i dette arbeidet.

2.5 Uteområdet

I nærheten av skolen har vi mange turmål. De mest brukte er Johanskogen, Sherwoodskogen, fjæra, Bjynnlisletta og Kvitbergan. Disse stedene er mye brukt i ukentlig uteskole.

Skoleområdet er delt i to. Mellomtrinn og ungdomstrinn tilbringer sine friminutt på sørsiden av skolen. Der er det klatrestativ, grusbane for fotball, utebod med diverse utstyr, bordtennisbord i leskur, basketkurver og en asfaltplass med oppmerkete områder for kanonball, basse og paradis. Småtrinnet har sine friminutt på nordsiden av skolen. Der er det et gammelt klatretårn fra 1990-tallet, to husker, to vippehusker, en grusbane med to fotballmål og en utebod som elevene kan leke i.

Våren 2022 ble det meldt inn til skolesjef behov for oppgradering av uteområdet på nordsiden av skolen. Saken har blitt tatt opp i elevråd, FAU og skolens samarbeidsutvalg i flere omganger. Foreldrene og FAU er ivrige på å stille opp på dugnad for å få utbedret uteområdet og de har innhentet priser på ulike lekeapparater og montering av disse. FAU-leder og rektor var i møte med Rana kommunes byggdrift 22.02.2022 for å se på muligheter, men byggdrift sier at de ikke kan gjøre noe før det er blitt en sak for Rana kommune. Skolen kan ikke, ifølge skolesjef, løfte saken. Skolesjef tok saken videre til kommunaldirektør for oppvekst og kultur som sendte forespørselen videre. I en epost av 08.04.2024 bekreftet kommunaldirektør for tekniske tjenester at han skulle se på saken, og siden har vi ikke hørt noe.

3. Undersøkelser og resultater

3.1 Resultater fra Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen ble gjennomført på 5.-10.trinn høsten 2024. Utskarpen barne- og ungdomsskole har relativt få elever på hvert trinn, dermed blir mye av resultatene unntatt offentligheten, og selv ikke skolen får innsyn i alle resultater. Av det vi ser, får vi ikke utslag på mobbing på noen trinn, og det er gledelig. Se vedlegg.

Hver høst gjennomfører kontaktlærer ulike kartlegginger av både faglig og sosial utvikling i klassene. Resultatene presenteres for ledergruppa (rektor, undervisningsinspektør og TPO-leder). Vi har dermed god oversikt over læringsmiljøet i de ulike klassene. Det er generelt sett god trivsel blant elevene ved skolen.

3.2 Resultater fra nasjonale prøver

Læringsresultatene på nasjonale prøver for 5., 8. og 9.trinn ved Utskarpen barne- og ungdomsskole er unntatt offentlighet, men rapporteres til skolesjef i vedlegg til denne planen.

Skolen har over flere år sett at vi har lave resultater på 5.trinn, både i lesing, regning og engelsk. For mange elever er det utholdenheten i prøvesituasjonen som er mest utfordrende.

Tendensen ved skolen har vært at elevene har en god faglig utvikling på nasjonale prøver fra 5.trinn og opp til ungdomsskolen.

Skolen har de siste årene satt inn tiltak for å styrke læringsresultatene på 5.trinn:

- Samme kontaktlærer følger klassen over flere år
- Mer tid til lek på småtrinnet, slik at elevene øver opp sosiale ferdigheter og blir trygge i gruppa
- Styrking med ekstra pedagoger og assistenter/fagarbeidere på småtrinnet slik at vi kan gi mer tilpasset undervisning og forebygge spesialundervisning
- Dele sammenslåtte klasser i basisfag

Årets resultat på nasjonale prøver for 5.trinn er gode, men vi må følge med over flere år for å se om resultatene vedvarer.

4. Styringskort

Mål	Status 2022	Status 2023	Status 2024	Måltall 2025	
ØKONOMI					
Netto driftsbudsjett	11 277 026	11 864 000	11 867 000	10 465 000	
Netto driftsbudsjett avvik i %	2,55%	0,24%	-1,63%		
MEDARBEIDERE- ORGANISASJON					
Sykefravær	8,37 %	11,92 %	6,12 %	7%	
Gjennomførte medarbeidersamtaler	100 %	100 %	100 %	100%	

5. Skole- og kvalitetsutvikling

5.1 Utfordringer og satsingsområder

I dette kapittelet beskrives Utskarpen barne- og ungdomsskoles satsingsområder. Vi planlegger å holde fast på disse over en lengre periode. Det tar tid å utvikle en sterk læringskultur. I planperioden avslutter vi satsingen på språkløyper og leseplan. Deretter vil vi legge vekt på de tverrfaglige temaene Demokrati og medborgerskap, Bærekraftig utvikling og Folkehelse og livsmestring. I tillegg vil vi jobbe mer med kunstig intelligens for å bli tryggere i møte med KI.

Utskarpen barne- og ungdomsskoles satsingsområder i planperioden:

1. Språkløyper og leseplan
2. Klasseledelse og læringsmiljø
3. Tilpasset opplæring og tidlig innsats
4. Tverrfaglige tema
5. Kunstig intelligens

5.1.1 Språkløyper og leseplan

Språkløyper er en nasjonal strategi for kompetanseutvikling i språk, lesing og skriving, igangsatt av Kunnskapsdepartementet. Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger har utarbeidet kompetansepakker om temaene, og personalet ved Utskarpen barne- og ungdomsskole følger disse.

Kompetansepakkene skal bidra til å videreutvikle den kunnskapen som allerede finnes, gjennom felles arbeid med fagtekster, filmer, forelesninger og oppgaver.

Dette arbeidet skal igjen munne ut i en *Leseplan* for Utskarpen barne- og ungdomsskole. Den skal sikre videreutvikling og god kvalitet på leseopplæringen for alle elever på alle trinn.

Resultater i den senere tid har vist en tilbakegang i lese- og skriveferdighetene i norsk skole. Vi ønsker derfor å arbeide med å styrke kompetansen gjennom arbeidet med språkløypene fra 1. til 10. trinn.

Gjennom 2024 og begynnelsen av 2025 har vi arbeidet oss gjennom følgende språkløyper:

- Lesing i begynneropplæringen, småtrinnet
- Skrivning i begynneropplæringen, småtrinnet
- Lesing som grunnleggende ferdighet, mellomtrinn
- Skrivning som grunnleggende ferdighet, mellomtrinn
- God leseopplæring, ungdomstrinnet
- God skriveopplæring, ungdomstrinnet

Vi har organisert personalet i tre grupper under arbeidet med språkløypene: småtrinnssteamet, mellomtrinnssteamet og ungdomstrinnssteamet. Alle team har brukt samme innlæringsmetodikk. Vi har fått ny kunnskap gjennom film og tekst, og gjennom refleksjoner og samtaler.

Etter arbeidet med språkløypene har vi fått en forskningsbasert og felles forståelse for innlæring av språk, lesing og skrivning, uavhengig av lærer. Kompetansen vi har opparbeidet oss, bruker vi i arbeidet med leseplanen som skal være ferdig våren 2025.

5.1.2 Klasseledelse og læringsmiljø

Læringsmiljø er et begrep som omfatter flere faktorer i miljøet eleven befinner seg i. De viktigste faktorene i læringsmiljøet er:

- Klasseledelse
- Relasjoner mellom elever og lærere (en positiv og støttende relasjon til hver enkelt elev)
- Relasjoner og kultur for læring blant elevene
- Samarbeid mellom hjem og skole
- God ledelse og positiv skolekultur (tydelige forventninger og motivering av elevene)

Alle disse faktorene griper inn i hverandre og vil påvirke hverandre gjensidig og dermed også elevenes læring og utvikling innenfor både faglige, sosiale og personlige forhold. (Hattie, 2009)

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Resultatene fra samtaler med elever, observasjoner og ulike trivselsundersøkelser, viser at de aller fleste elevene ved Utskarpen barne- og ungdomsskole trives godt på skolen, de opplever god støtte fra lærerne og lite mobbing. Likevel har også vi fra tid til annen elever som ikke føler at de passer inn eller som opplever at de ikke får være med i lek.

Som ett av flere tiltak for å bygge et godt læringsmiljø, følger skolen programmet Livet&Sånn. Livet&Sånn er et gratis opplæringsmaterielt utarbeidet av Ålesund kommune med støtte fra Møre og Romsdal fylkeskommune. Programmet er en del av Helsedirektoratets program for folkehelsearbeid i kommunene. Programmet inneholder forskjellige tema innenfor emnet sosial læring, bl.a. trygghet, venner, følelser, kropp og familie. Programmet er tilpasset 1.-10.trinn, har mange forskjellige

innfallsvinkler på de enkelte tema og inneholder også forslag til hvordan man kan samarbeide med heimen. Vi mener at et slikt program har god innvirkning på skolens miljø.

I tillegg til jobbingen med Livet & Sønn, jobber vi også med aktivitetsplikten i opplæringsloven § 12. Gjennom refleksjoner i personalet skaper vi felles forståelse og konkret rutinebeskrivelse av de fem delpliktene: følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak. I denne sammenheng er god dialog med heimen særdeles viktig.

På småtrinnet brukes lek som metode for å skape et trygt og godt læringsmiljø. Gjennom lek bygges fellesskap og elevene får trene på sosial samhandling. De lærer seg turtaking, herming, modellering, forhandling, tøyse sinnet, gi og ta, markere, akseptere og begrense seg. De lærer seg å forstå roller og sosial innordning. Vi kan ikke tvinge vennskap, men vi kan hjelpe alle til å få daglige vennskapsopplevelser. Lek bidrar til å skape tilhørighet og vi-følelse for alle. (Imenes, 2025)

Rana kommune har kjøpt kommunelisens på en trivselsundersøkelse som heter Klassesetrvivsel. Enkelte skoler i Rana har brukt denne undersøkelsen over flere år, men den er helt ny for oss ved Utskarpen barne- og ungdomsskole. Undersøkelsen skal tas i bruk på alle trinn i 2025. Siden vi får begrenset informasjon ut av den årlige og obligatoriske Elevundersøkelsen, blir det fint å kunne ta i bruk en undersøkelse som gir oss et tydeligere bilde på elevenes trivsel ved skolen.

5.1.3 Tilpasset opplæring og tidlig innsats

Utskarpen barne- og ungdomsskole arbeider for at alle elevene skal oppleve mestring gjennom praktisk, variert og relevant undervisning. Vi introduserer elevene for ulike læringsstrategier for at de skal bli bevisste på hvordan de lærer best. På den måten vil de etter hvert kunne ta i bruk de læringsstrategiene som passer best for hver enkelt. Behov for tidlig innsats kan oppstå gjennom hele grunnskoleløpet. Gjennom observasjon og kartlegging blir egnede tiltak av større eller mindre omfang satt i verk så tidlig som mulig på alle trinn. Tidlig innsats kan også gjelde sosiale forhold. I den sammenhengen vises til avsnittet Klasseledelse og læringsmiljø.

Skolen og SFO er helsefremmende og legger vekt på fysisk aktivitet i styrte og frie aktiviteter ute og inne. I tillegg har barneskolen fast uteskole en halv dag hver uke hele skoleåret og ungdomsskolen har hver vinter uteskole to/tre timer i uka i 5 uker. Uteskole er en naturlig arena for tilpasset opplæring, variasjon og tidlig innsats. Dette underbygges av forskning, bl.a. av Arne Nikolaisen Nyjordet ved Høgskolen i Hedmark, som viser viktigheten av å bruke ulike arenaer for læring. Uteskole skaper variasjon i bruk av lærestoff, variasjon i bruk av arbeidsmåter, variasjon i bruk av læremidler, variasjon i organisering og variasjon i intensiteten i opplæringen. Som oftest gjennomføres uteskole i aldersblandede grupper. Her lærer elevene å respektere hverandre, ta ansvar og vise omsorg gjennom fysisk aktivitet og praktisk læring. Elevene får gjennom uteskole vise andre sider og ferdigheter av hverandre. Aktivitetene tilrettelegger for utvikling av fantasi, lærelyst/arbeidsglede og større

grad av mestring. Det er også dokumentert «at fysisk aktivitet i naturmiljø har positive virkninger på fysisk og psykisk helse» (Nyjordet, 2009)

Utskarpen barne- og ungdomsskole har vært sertifisert som dysleksivennlig skole siden 2018. En av grunnene til at vi ville bli dysleksivennlig, var ønsket om å ha konkrete tiltak for tidlig å hjelpe elevene både på klassenivå og på individnivå. Vi gjennomfører bl.a. klasselesekurs hver høst i alle klasser og vi lærer alle elevene å bruke effektive rettskrivingsverktøy. På individnivå tilbyr vi brettbøker og digitale læringsressurser der dette er hensiktsmessig, og vi gir opplæring i kompenserende verktøy som f.eks. LingDys. For å holde ved like sertifiseringen, må vi rapportere arbeidet vårt til Dysleksi Norge annet hvert år, nå sist i desember 2024. Vi har tidligere hvert år deltatt på en todagers konferanse for dysleksivennlige skoler i Lillestrøm. Deltakelsen har rullert i personalet slik at flest mulig av personalet har fått kompetanseheving på dette området. På grunn av den økonomiske situasjonen, er ikke dette lenger mulig. Vi har istedenfor meldt oss inn som fagmedlem i Dysleksi Norge og vil dermed få tilgang til nyttige webinarer som vi skal se i fellesskap.

Skolen har også et svært godt samarbeid med Utskarpen barnehage. De aller fleste barn som begynner ved skolen har gått i denne barnehagen. Etter jul besøker de eldste barna i barnehagen 1.klasse én gang per måned. I tillegg bruker de eldste barna i barnehagen skolens svømmebasseng og gymsal jevnlig. Barnehagen inviteres på ulike arrangement på skolen, f.eks. generalprøver til forestillinger. På denne måten blir barna kjent med skolen, elevene og lærerne og skolestarten blir tryggere. Ungdomsskoleelevene har også i ulike prosjekter vært i et samarbeid med barnehagen, bl.a. med høytlesing, turer og lek.

5.1.4 Tverrfaglige tema

Det er tre tverrfaglige temaer i læreplanverket LK20 som alle elever skal lære om. De tre temaene er «Folkehelse og livsmestring», «Demokrati og medborgerskap» og «Bærekraftig utvikling».

De tverrfaglige temaene tar opp samfunnsutfordringer som både er aktuelle i dag og vil være det i lang tid framover. Disse utfordringene har ingen enkel løsning. Derimot krever de kunnskap fra mange fag, og samarbeid og innsats helt fra enkeltmennesket og opp til det globale fellesskapet. Gjennom arbeid med problemstillinger fra ulike fag, skal elevene få innsikt i utfordringer og dilemmaer og utvikle kompetanse innenfor temaene.

(kilde: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/stotte/jobbe-med-tverrfaglige-temaer/>)

Overordnet del av læreplanen sier at de tverrfaglige temaene skal bidra til at elevene kan se sammenhenger på tvers av fag. Det er flere måter å få til dette på. Man kan jobbe tverrfaglig, men det er også mulig å jobbe flerfaglig, eller bare i enkeltfag. Dette skal vi dykke dypere inn i i løpet av planperioden.

5.1.5 Kunstig intelligens

Kunstig intelligens (KI) er relevant å inkludere som en del av elevenes opplæring i fag. Dette kan være enten for å lære om KI som teknologi, hvordan denne teknologien kan påvirke individet og samfunnet, eller hvordan elevene kan bruke KI i læringsarbeidet på hensiktsmessige måter.

Her må vi som jobber i skolen være oppmerksomme på utfordringer og muligheter med denne teknologien – spesielt i tilknytning til undervisningspraksis, vurdering, kildekritikk, personvern og informasjonssikkerhet.

5.2 Tiltak skole- og kvalitetsutvikling

Skolens tiltak	Når
Språkløyper og leseplan: • Gjennomføre språkløyper ut fra oppsatt plan • Utarbeide vår egen leseplan med innspill fra språkløypene	• 2024 - 2025 • 2024 - 2025
Klasseledelse og læringsmiljø: • Livet&Sånn • Kap. 12 og delpliktene • Klassetrivsel	• Kontinuerlig, månedlig • Kontinuerlig • 2 ganger pr. år, første gang april 2025
Tilpasset opplæring og tidlig innsats: • Praktisk, variert og relevant undervisning • Helsefremmende skole • Dysleksivennlig skole • God overgang mellom barnehage og skole • Utarbeide egen leseplan	• Kontinuerlig • Implementert • Kontinuerlig • Kontinuerlig • Vår 2025
Tverrfaglige temaer og Kunstig intelligens • Lage plan for de neste utviklingsområdene	• Høst 2025
Kompetanseheving i form av videreutdanning, kurs og nettverk • Skolens behov: ○ Undervisningskompetanse på ungdomstrinn (norsk, engelsk og matematikk) ○ Undervisningskompetanse praktiskeestetiske fag ○ Kvalitetsutvikling for SFO ○ Begynneropplæring ○ Veilederkompetanse/rådgiverkompetanse	• Kontinuerlig

6. Koblinger til sentralt planverk

Rana kommunes *Kommuneplan 2024-2036* forteller oss at kommunens visjon er:

Norges grønne industrihovedstad – framtida er fornybar

Rana kommune har fire hovedsatsingsområder. Disse er:

- Grønn utvikling
- Vekstkraft og attraktivitet
- Livskvalitet og mestring
- Framtidsretta infrastruktur

Disse hovedsatsingene og tilhørende strategier som er beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel, skal styre utviklingen i ønsket og bærekraftig retning, og møte kommunens utfordringer. (Kommuneplanen, s.7)

Slik jobber Utskarpen barne- og ungdomsskole med de fire hovedsatsingsområdene:

Grønn omstilling
• Utefag – lære å bli glad i naturen og ta vare på den • Bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema
Vekstkraft og attraktivitet
• Dysleksivennlig skole • Helsefremmende skole • Månedsbrev til elever og foresatte – «Utskarpen Skolenytt» • Demokrati og medborgerskap som tverrfaglig tema • Samarbeid med barnehage, bosenter, butikken og «Til Elise» • Aktivt elevråd og elever som engasjerer seg i politiske avgjørelser
Livskvalitet og mestring
• Folkehelse og livsmestring som tverrfaglig tema • Vi følger programmet Livet&Sånn, et program for sosial læring og folkehelsearbeid • Trivselsledere og fadderordning
Framtidsrettet infrastruktur
• God tilgang til digitalt utstyr og stabilt nett • Digital enhet til alle elever på 2.-10.trinn

7. Kilder

Evensen, K. (2021) *Helhetlig vurderingspraksis i skolen*. Bergen: Fagbokforlaget.

Eriksen og Lyng (2018) *Elevenes psykososiale miljø – Gode strategier, harde nøtter og blinde flekker i skolemiljøarbeidet*, Bergen: Fagbokforlaget.

Grunnskolen Informasjonssystem, www.gsi.udir.no

Hattie, J. (2009): *Visible learning. A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. New York: Routledge.

Imenes, Anne-Kristin, psykologspesialist, presentasjon: *Tilhørighet og VI-følelse for alle*, Nordland Oppvekstkongressen 2025.

Jordet, Arne Nikolaisen (2009) *Uteskole og tilpasset opplæring*. Høgskolen i Hedmark

Livet&Sånn, <https://www.livetogsann.no/>

Språkløyper, Kompetanseutvikling i språk, lesing og skriving – for ansatte i barnehager og skoler, Lesesenteret, Universitetet i Stavanger, <https://sprakloyper.uis.no/>

Statistikk for grunnskole - analysebrett, www.udir.no

www.udir.no:

- <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/>
- <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/stotte/jobbe-med-tverrfaglige-temaer/>